

COM FUNCIONA EL CAMP D'APRENTATGE **EMPÚRIES**

Benvinguts i benvingudes

Si us plantegeu de fer ús dels serveis d'aquest camp d'aprenentatge, o ja n'heu pres la decisió i esteu a punt de fer-ho, sapigueu que teniu el suport i reconeixement absoluts de tot l'equip docent del CdA.

Som conscients de la dificultat creixent de buscar, realitzar i responsabilitzar-se d'activitats fora del centre. En aquest sentit, la tasca del CdA és facilitar i ajudar que aquest esforç tingui la màxima repercussió educativa.

La vessant de convivència i d'esplai de les estades, molt important al nostre entendre, és pròpia del centre; el CdA és bàsicament un recurs curricular i logístic.

Presentació dels professionals

Actualment, els professionals que hi treballem som (d'esquerra a dreta): Gerard Carrión, Sílvia Pardàs, Carmen Iborra i Càndid Miró.

Som mestres i professors provinents de centres educatius i que, per tant, coneixem bé la problemàtica escolar i el treball amb els alumnes.

Presentació del servei educatiu dels CdA

Els CdA són serveis educatius del Departament d'Ensenyament que ofereixen al professorat i als centres docents la possibilitat de desenvolupar projectes de treball innovadors per a l'estudi i l'experimentació en contextos singulars de Catalunya.

Actualment hi ha 16 CdA en ple funcionament, a més de 2 Entorns d'Aprenentatge (Flix i Tuixent)

El servei educatiu del CdA Empúries

És un servei força recent, ja que funciona oficialment des del curs 2006-2007. Té, entre altres objectius, la formulació contínua de noves propostes, prèviament experimentades, però en un procés de consolidació que no es dóna per completat. En aquest sentit és important l'opinió i la visió dels centres que realitzen estades i sortides al CdA.

Sabem que alguns àmbits geogràfics de l'Empordà tenen molt de reclam, però nosaltres treballem per difondre'n d'altres i, sobretot, per fer el màxim de coherents les propostes d'activitats.

Instal·lacions del CdA Empúries

Les activitats del CdA estan bàsicament enfocades per ser realitzades a l'exterior. Així i tot disposa de dues aules per als tallers d'interior, amb capacitat per a 30 o 40 alumnes, on fer les activitats de presentació i les de síntesi, i en cas de molt mal temps.

Quan es produeix una necessitat d'espai, se sol·licita altres sales de l'alberg, que les cedeix sempre que no estiguin utilitzades pel propi alberg o pels seus estadants.

En el pitjor dels casos, en algunes situacions crítiques, podria comportar un canvi de les activitats pedagògiques previstes o la seva interrupció.

Procediment d'adjudicació d'estades i sortides

El sistema de rebuda de sol·licituds és totalment centralitzat. Sol ser del 15 al 31 de maig del curs anterior al sol·licitat, tant per a estades com per a sortides d'un dia.

El criteri de baremació és oficial. El CdA aplica aquest criteri i estableix prioritats entre els centres. Després els distribueix segons aquesta baremació en els espais del calendari del CdA tenint en compte l'expressat a la sol·licitud del centre. Els centres no adjudicats són enviats als CdA demanats en segona i tercera opció.

A la pràctica, és habitual que el nombre de sol·licituds permeti només donar resposta als de 1a opció.

Criteris d'establiment de prioritats entre centres

A la pàgina web del CdA s'informa amb tot detall de les prioritats que s'estableixen. Es puntua tenint en compte els aspectes següents:

- Tenir un Projecte Compartit amb el CdA
- Ser un CAEP o ZER o Aula d'Acollida
- Tenir concedit i en funcionament un Pla d'Innovació del Departament d'Educació relacionat amb medi ambient o amb gestió i interpretació de patrimoni
- Tenir concedit i en funcionament un pla oficial relacionat amb medi ambient o amb gestió i interpretació de patrimoni
- Haver fet una estada valorada positivament en el CdA durant un o més dels tres cursos immediatament anteriors
- Haver estat denegat pel CdA durant un o més dels tres cursos immediatament anteriors
- Fer una sol·licitud d'estada de major durada
- Fer una sol·licitud d'activitats prioritzades pel CdA
- Ser un centre amb proximitat geogràfica a l'àmbit de treball

A través de l'aplicació d'aquestes prioritats s'ha d'arribar al barem públic del Departament d'Educació:

Centres CAEP, ZER o Aula d'Acollida	30 %
Centres assistents per primera vegada al CdA	40 %
Centres que no compleixin cap dels requisits anteriors	30 %

Projectes compartits

A partir de la demanda d'un o més centres, o també a partir de la proposta del mateix CdA, s'estableix la possibilitat d'un treball conjunt de programació i elaboració d'activitats educatives fora de l'oferta ordinària. Això implica una intervenció important per part dels centres, de manera semblant a un grup de treball. A través del Projecte Compartit els centres aconseguixen una programació i uns materials més adaptats a les seves necessitats i el camp el poder disposar d'una nova oferta realitzada amb participació directa del professorat extern al CdA. Aquesta mena d'activitats també comporta una major priorització a l'hora de provar-les amb l'alumnat. La priorització es manté durant tres cursos consecutius o alterns.

Valoració positiva d'un centre

Els centres que fan una estada o una sortida al CdA fan una valoració de les activitats. L'equip del CdA també fa de l'estada o de la sortida. En la seva valoració, el CdA té en compte aquests deu indicadors:

1. Fer una sol·licitud clara, ajustada a raons pedagògiques.
2. Assistència a la Trobada de Coordinació
3. Interlocució eficient, preferiblement del/s tutor/s dels alumnes que fan l'estada, o en tot cas del professorat acompanyant
4. Comunicació, participació en el bloc o en el mitjà acordat
5. Realització del treball previ
6. Motivació i mentalització de l'alumnat
7. Involucrament organitzatiu i pedagògic del professorat en l'estada (puntualitat, ordre, material, coneixement de les activitats)
8. Aprofitament de l'estada per part de l'alumnat (adequació al nivell i currículum seus)
9. Constatació de treball posterior
10. Ús de la valoració (argumentació, propostes, suggeriments)

S'entén que aquesta valoració es fa a partir de constatacions. En cap cas s'intenta fer judicis de valor sobre el funcionament dels centres. L'ús de les valoracions per part del CdA només es tenen el compte els darrers tres cursos.

Objectius pedagògics del CdA Empúries

Els CdA tenen dos reptes pedagògics principals: innovació i qualitat. Donar resposta a aquests dos objectius també està supeditat a les eines, instal·lacions, recursos i temps de què disposa el CdA. La mancança més preocupant que té ara per ara el CdA és d'instal·lacions.

És important entendre que el Departament d'Educació instaura aquest servei per donar suport a la docència en la seva vessant curricular. Això vol dir que els aspectes convivencials, de lleure i d'esplai, cabdals en una estada, no són assumits pel CdA sinó pels tutors i professorat del grup.

L'alberg ofereix alguns serveis complementaris en aquest sentit i que cal contractar directament amb l'alberg o amb l'ACJ. La tasca del CdA va enfocada a la feina pedagògica, d'aquella part del currículum que té sentit fer-la *in situ*, en el lloc i en les condicions en què es pot il·lustrar millor.

Els centres poden optar per "allargar" la seva estada si volen aprofundir en activitats de lleure i esplai, independentment de l'oferta del CdA. En tot cas

l'equip apel·la al criteri dels centres per evitar al màxim les improvisacions i anul·lacions que podrien haver-se previst i haver estat substituïdes amb el servei a un altre centre.

Eixos transversals

Els CdA van adequant constantment els seus materials a les instruccions del Departament d'Ensenyament. Així i tot els professionals del CdA Empúries han establert quatre eixos curriculars que són prioritaris als objectius dels paquets d'activitats:

- Adaptació al medi*, tant des del punt de vista morfològic, fisiològic com de comportament, en l'intent de cada espècie natural d'assegurar-se la continuïtat.
- Sostenibilitat*, com a model de relació entre les societats i el medi ambient.
- Paisatge cultural*, a través de la definició dels socioecosistemes existents, analitzant els elements que els componen i les seves relacions.
- Patrimoni col·lectiu*, format per tot allò que ajuda a definir la col·lectivitat, les persones que la formen, la seva riquesa cultural i l'espai geogràfic que ocupa.

Què implica a un centre l'assistència al CdA

Bàsicament comprendre i usar adequadament el servei educatiu. Des del CdA es valora els indicadors que ja s'han comentat en l'apartat "Valoració positiva d'un centre".

Des de la DGI s'afirma: "Les actuacions a realitzar en un CdA comprometen al centre i al CdA a compartir un projecte de treball que es desenvoluparà, amb els alumnes, abans, durant i després de l'actuació al CdA. Això comporta la disposició a establir els contactes necessaris per tal de concretar la programació del projecte: assistència a la trobada de coordinació, concreció d'un responsable de l'activitat, realització del treball previ i posterior a l'actuació..."

El professorat acompanyant es fa responsable de conèixer els alumnes i d'actuar en tot allò que es refereix al comportament del grup.

Presentació de l'espai geogràfic del CdA Empúries

Hi ha alguns espais geogràfics a l'Alt Empordà que tenen un alt nivell de reclam popular, especialment Empúries i Aiguamolls de l'Alt Empordà, tot i ser espais amb una completíssima oferta pròpia.

Els professionals del CdA sabem que ofertant aquests espais ja es podria omplir el calendari, amb un cost relatiu, tant econòmic com de dedicació.

Tanmateix a la comarca hi ha altres espais que el CdA vol difondre, sempre incorporant-ne continguts i propostes a paquets d'activitats coherents, ben lligats,

amb la possibilitat de fer una síntesi, com a tancament dels continguts (ja sia durant l'estada o de tornada al centre).

Els espais en què el CdA Empúries incideix són:

- Jaciment arqueològic d'Empúries
- Jaciment arqueològic d'Ullastret
- Sant Martí d'Empúries i Espigó Hel·lenístic
- Camí Forestal d'Empúries
- Nucli Antic de l'Escala
- Les Cales de l'Escala
- Museu de l'Anxova i de la Sal
- Sistema Dunar d'Empúries
- Camins de Calç (Montgrí)
- Castell del Montgrí
- Terraprim d'Empordà
- Aiguamolls de l'Alt Empordà
- Riba dreta del Fluvià
- Ecosistemes forestals de les Salines
- Empordà: oli i vi (Albera – Serra de Rodes)
- L'Empordà a vol d'ocell
- Sant Pere de Roda
- Cap de Creus

Molts d'aquests espais poden tenir relació curricular entre si, a més de la compleció amb tallers relacionats. A les pàgines següents us n'oferim un breu resum agrupats per àmbits.

Àmbit d'Empúries

–**Jaciment arqueològic d'Empúries:** activitat de cronologia, visita a la ciutat grega, visita a la ciutat romana, visita a Asclepi. Es pot planteja també com a activitat de descoberta autònoma per grups reduïts i posterior posada en comú.

–**Jaciment arqueològic d'Ullastret:** visita a la ciutat ibera, visita al museu del jaciment.

–**Sant Martí d'Empúries i Espigó hel·lenístic:** visita al nucli de l'antiga Empúries medieval i al lloc que ocupava l'antic port d'Empúries.

–**Tallers d'arqueologia:** simulació del treball metòdic dels arqueòlegs, amb visita al Museu del jaciment d'Empúries.

–**Joc de descoberta del museu:** taller d'introducció al funcionament d'un museu arqueològic per a alumnes de cycle inicial.

–**Taller de ceràmica:** elaboració manual d'una llàntia d'inspiració emporitana (els alumnes s'emporten la peça fornejada). Hi ha una adaptació per fer peces d'inspiració medieval (pot o arqueta).

–**Fem una joia:** taller en què s'elaboren diversos models de denes (baules) i es fornegen; també es decoren per a acabar fent un collar d'inspiració ibera.

Actualment s'està duent a terme un projecte compartit en els què es treballa *Evolució del joc popular des de les cultures clàssiques*.

Àmbit del Sistema Dunar

–**Sistema dunar d'Empúries:** recorregut des del Ter Vell fins al Mirador de la Flama, observant el sistema dunar, el seu procés de fixació, i els elements naturals i humans relacionats. Plantejable com a activitat de descoberta autònoma per grups reduïts.

–**Sistema dunar complet:** l'itinerari anterior es completa arribant fins al Fluvià Vell, i observant les dunes mòbils del golf de Roses.

–**Taller de sorra:** activitat pràctica al voltant de la granulometria dels materials, amb especial incidència amb la sorra de les platges, la seva formació, els problemes que ocasiona i la seva utilització, tant actual com històrica. Hi ha una versió en anglès.

–**Taller de pins i pinyes:** al sistema dunar d'Empúries podem trobar tres espècies diferents de pins. Es localitzen i es diferencien a partir dels elements més característics: capçada, escorça, fulles i pinyes. Per als més petits s'hi pot incloure una entrevista al pi més vell de la contrada, amb preguntes que el propi alumnat ha plantejat en un treball previ a l'escola.

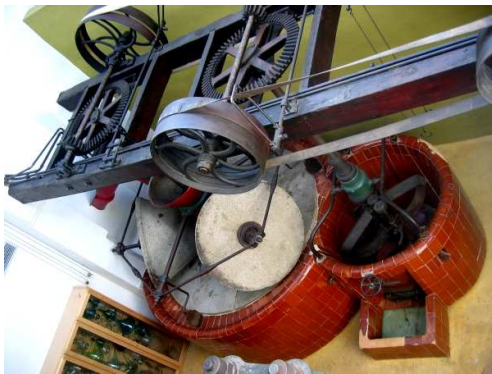

–**Taller de malacologia**: recerca, observació, classificació i estudi de les principals mostres de petxines de les platges d'Empúries. En aquest taller, segons el nivell de l'alumnat, es poden utilitzar claus dicotòmiques.

El Taller de Ceràmica i el de *Fem una Joia* poden tenir relació directa amb aquest àmbit ja que es fa especial incidència en què l'argila és un d'aquests materials treballats en el Taller de Sorra. També el *Taller de flotació* pot ser complementari d'aquest àmbit.

Àmbit de l'Albera i serra Verdera

–**L'Empordà, l'oli i el vi**: activitat en què es visita un olivar i una vinya amb estudi de les plantes i el seu conreu, i també d'un celler i de dos trulls (un modern i un antic), per tal d'entendre la seva conversió en productes d'ús domèstic habitual.

–**L'Empordà a vol d'ocell**: lectura i interpretació del paisatge des del mas

Ventós, mirador natural sobre la plana empordanesa, que permet visualitzar l'evolució de la plana deltaica, la formació d'aiguamolls i la pressió humana sobre la zona.

–**Sant Pere de Roda**: visita al poblat de la Santa Creu amb el temple preromànic de Santa Helena de Roda, i del monestir de Sant Pere de Roda. Observació de la zona del castell de Sant Salvador. Organització de la vida social medieval.

–**Taller de la societat medieval**: joc de simulació social i joc de rol en què es contextualitza l'estructura social medieval.

–**Serra Verdera des de la prehistòria**: recorregut complementari als anteriors en què es combina l'observació de la localització, geologia i botànica de la zona, amb l'estudi dels dos dòlmens de Vinyes Mortes.

La versió "medieval" d'*El Taller de Ceràmica*, a més de materials complementaris sobre la societat feudal tenen relació directa amb aquest àmbit.

Àmbit del Montgrí

–**Camins de calç**: recorregut per una zona propera al coll de les Sorres en què es pot visualitzar bona part dels processos kàrstics, de la botànica i fauna que té associades, i de l'aprofitament humà de la roca calcària i dels espais que ocupa. El recorregut té un component d'orientació que es fa amb GPS o amb brúixola.

–**Castell del Montgrí:** visita al castell amb estudi dels principals elements naturals de l'espai, i especialment del procés històric medieval que va comportar la seva construcció inacabada. S'aprofita per fer un estudi del paisatge de les dues planes empordaneses. Es pot completar amb un recorregut per Torroella de Montgrí.

–D'entre els tallers pràctics, els que hi tenen més relació són els *Tallers de Botànica*.

Àmbit del Terraprim

–**El Terraprim d'Empordà:** recorregut divers pels pobles propers al Baix Fluvià, seguint el fil conductor de la llegenda de la Comtessa de Molins, bandolera empordanesa durant la Guerra del Francès. El recorregut permet fer un treball específic sobre la societat rural preindustrial o sobre l'art medieval (romànic i gòtic).

Aquest àmbit té relació directa amb altres sortides com *Castell del Montgrí*, *Sant Pere de Roda*, *Sant Martí d'Empúries*, i amb el *taller de Ceràmica* (medieval).

Àmbit dels Aiguamolls

–**Aiguamolls:** recorregut des del mas Matà (observatori Senilloso) fins a la platja de can Comas o fins a la desembocadura del Fluvià, amb estudi dels tres ecosistemes principals del parc natural. Observació de les aus amb ajut d'una guia i de prismàtics. Es pot fer una adaptació que inclogui el Cortalet, però renunciant a la visita a la platja i la gola del Fluvià.

–**Riba dreta del Fluvià:** recorregut des de la vila de Sant Pere Pescador fins a la desembocadura del riu amb estudi de l'evolució de la vegetació típica del bosc de ribera fins a la vegetació de les salsures i dels sorrals, a les dunes del golf de Roses.

–**Taller d'aus:** activitat al voltant de les guies ornitològiques, el seu ús i el seu funcionament, aplicat a les observacions fetes en els mateixos recorreguts.

–**Quina de les aus:** activitat lúdica per a alumnes d'Educació Infantil i de Cicle Inicial de Primària, a partir de les aus més habitualment observades al parc natural.

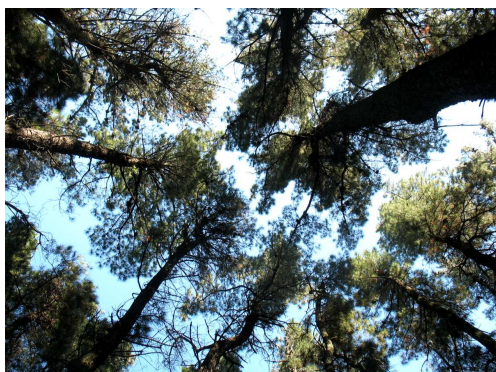
–**Taller de becs i potes:** activitat manipulativa en què es classifiquen de manera intuïtiva i visual les famílies d'aus en funció de les adaptacions al medi visibles a través dels seus becs i potes.

–**Taller de salinitat:** activitat en què es combina la presa diversa de dades i de mostres en el mateix espai natural, i el seu posterior processament a l'aula de ciències arribant a conclusions sobre la salinitat en els diversos ecosistemes, la seva determinació, les causes i els efectes.

L'activitat *Empordà, a vol d'ocell*, comentat a l'àmbit de la serra Verdera té un lligam directe amb els Aiguamolls en tant que l'estudi de la plana determina la formació de les zones humides i la pressió humana que s'hi exerceix. Igualment hi poden combinar qualsevol dels *Tallers de Botànica*.

Actualment s'està duent a terme un projecte compartit en el què s'estudia el Fluvià: *De la Garrotxa a l'Empordà, viu el Fluvià*, seguint les pautes del Projecte Rius.

Àmbit de les Salines

la seva explotació.

–**Ecosistemes forestals de les Salines:** recorregut a la zona del coll de Manrella on, a més de parlar d'elements històrics ineludibles a la zona (la frontera i el seu manteniment, l'exili), es fan observacions i mesures ambientals en un alzinar, en una castanyeda i en una sureda, i encara una pineda de pi insigne recentment talada. A cada sistema es fa referència a

–**Taller de botànica I:** s'estudien les parts de la secció transversal d'un tronc, sobretot els anells de creixement, arribant a conclusions sobre l'edat de l'arbre, les condicions ambientals i, fins i tot, es fan càlculs de biomassa amb l'alumnat de batxillerat.

–**Taller de botànica II:** es fa un càlcul de quantitats de clorofil·la que tenen diferents espècies vegetals mitjançant mesures colorimètriques. També es fa una separació dels diferents pigments presents a les fulles utilitzant una cromatografia en paper. Indicat per a alumnat de secundària i batxillerat o de cicle superior de primària sempre i quan estiguin habituats a manipular utilitatge de laboratori.

–**Taller de botànica III:** adaptacions de les espècies vegetals al medi per tal de poder aconseguir les funcions bàsiques de nutrició i reproducció. S'hi expliquen aquestes funcions bàsiques, així com les relacions amb el medi. Posteriorment es classifiquen un seguit de flors i fruits en funció de l'agent pol·linitzador i del sistema de dispersió de llavors respectivament.

Àmbit del cap de Creus

–**Sector Nord del cap de Creus;** recorregut des del Far fins al pla de Tudela per tal de fer un estudi botànic i geològic de la zona amb especial incidència en el recorregut en què les pegmatites especialment meteoritzades prenen les seves formes més capricioses i conegudes. Es fan referències als derelictes de cala Culip.

–**Sector Sud del cap de Creus:** recorregut des de cala Guillola fins al Far que permet l'estudi botànic i geològic de la zona amb especial incidència en les múltiples formes de pedra seca i de l'aprofitament humà, tant marítim com terrestre.

–**Península del cap de Creus:** itinerari per la punta del cap de Creus, a la zona del far, amb els mateixos continguts que el recorregut del Sector Nord, combinant l'estudi dels elements biòtics, abiòtics i antròpics.

–**Taller de flotació:** activitat al voltant de la flotabilitat, fins arribar a la deducció intuïtiva del principi d'Arquimedes, i de les moltes aplicacions d'aquest principi. Com que s'utilitzen aparells de mesura, cal que l'alumnat pugui fer operacions senzilles amb números decimals.

Àmbit de l'Escala

–**Nucli Antic de l'Escala:** recorregut urbà per la part més antiga de la vila, molt transformada per l'adaptació al turisme. Pot incloure la visita al Cementiri mariner.

–**Les Cales de l'Escala:** recorregut molt semblant a l'anterior però centrant-se amb els elements que mostren la vinculació marinera de l'Escala. Pot incloure la visita a la casa de pescadors, can Cinto Xuà.

–**Camí Forestal d'Empúries:** recorregut del camí entre l'Escala i Empúries amb referències històriques dels elements que s'hi troben. Es treballa específicament la datació i cronologia.

–**Museu de l'Anxova i de la Sal:** visita al museu, visionat de l'audiovisual i activitat de descoberta; es pot combinar amb una visita de l'entorn immediat del museu relacionat amb les dificultats de la vila per obtenir aigua dolça i amb la vigilància del mar a través de torres de guaita.

Alguns dels tallers pràctics poden tenir relació amb aquest àmbit, com és el *Taller de flotació* i la seva relació amb la pesca i el món mariner. Actualment s'està duent a terme un PCo sobre aquests espais anomenat "L'Esculapi i el seu entorn", amb la incorporació d'un projecte ARCE.

Paquets d'activitats

El CdA ha preparat paquets més tancats d'activitats per tal de facilitar-ne la síntesi i la complementarietat entre activitats. Aquests paquets tenen present una presentació d'activitats el dia d'arribada i una sessió de tancament i síntesi al final de l'estada.

S'han dissenyat paquets de tres dies, de quatre i de cinc.

Cada centre rep una proposta inicial, tenint en compte els paquets ofertats pel CdA i les informacions que hem trobat a la sol·licitud del centre. Després caldrà revisar i tancar conjuntament la proposta, si és possible en la Trobada de Coordinació.

Atès que cal preparar part de les activitats adequades a cada centre en concret, el CdA necessita tenir aquestes pactades el més aviat possible per tal de fer les adequacions necessàries i trametre al centre les activitats prèvies que cal realitzar en el mateix centre tot preparant l'estada.

Justificació de les activitats de presentació i tancament

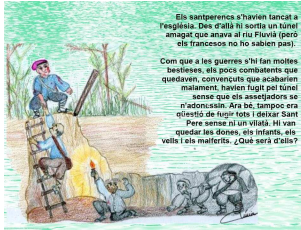
A cada paquet hi ha una activitat de presentació, que facilita un primer contacte de l'alumnat amb el professorat del camp, els continguts i els materials. En aquesta activitat es plantegen alguns dels objectius, dels plantejaments de fons del paquet d'activitats a fer... És una activitat paral·lela i complementària de les activitats prèvies que el centre hagi realitzat directament abans de l'estada. La realització d'aquesta presentació està en funció de l'hora d'arribada del centre al CdA, però també de la disponibilitat dels professionals del CdA, atès que alguns dimecres no es podrà fer al matí (si s'està atenent un altre grup) i es podrà fer a la tarda si l'horari del recorregut ho permet. Es pot donar el cas que no es pugui fer.

L'activitat de tancament pretén arrodonir la coherència del paquet, arribar a conclusions i síntesis que conflueixen de les diferents activitats realitzades.

Aquestes dues activitats són personalitzades per al centre i per a la seva programació d'estada.

Materials per a cada activitat

Cada activitat té un **material previ** per als alumnes, que sovint consisteix en una presentació multimèdia o una narració. Aquesta presentació prèvia pot comportar treball preparatori, en funció de la disponibilitat del centre i de la consideració del professorat.

Proposta didàctica i
Guió de continguts

Es tramet també una **guia de continguts** perquè el professorat tingui notícia detallada dels elements curriculars que s'hi treballen. Això permetrà una major coordinació entre els aspectes curriculars treballats al centre i els treballats al CdA. Actualment el CdA està adequant aquestes guies de continguts al currículum a través de competències bàsiques.

Paral·lelament se sol suggerir als centres altres recursos educatius disponibles.

El CdA lliurarà a cada alumne, durant l'estada, un **quadern de camp** per cadascuna de les activitats, on fer anotacions durant els itineraris, amb els exercicis necessaris per al seu aprofitament *in situ*. El quadern de camp va acompanyat d'un suport rígid i lleuger que facilita l'escriptura i que cal retornar al final de cada activitat. S'entén que el quadern de camp és un espai on fer les anotacions de la sortida i que està sotmès a les inclemències del temps i a un ús amb poques condicions de comoditat. No recomanem que es valori com un material de presentació acadèmica.

El CdA fa arribar al centre un **quadern de síntesi**, ja comentat a l'apartat anterior per tal de fer una síntesi global de l'estada. El centre ha de portar el quadern de síntesi imprès, un exemplar per cada alumne.

El Cap de Creus

Dossier de treball

Nom:	_____
Cognom:	_____
Classe:	_____

El centre també disposa d'un **dossier de treball** d'alguns àmbits, complet i extens, sense paginar, per si vol fer un aprofitament posterior a l'estada. Aquest dossier només pretén ser un repositori de recursos que el centre pot fer servir segons les seves necessitats.

El CdA també posa a disposició dels alumnes, en alguns casos, la **guia de camp**, amb informació necessària per a fer activitats autònomament, o per disposar d'esquemes que en facilitin la comprensió.

Alguns itineraris i activitats fan necessari altre material: brúixola, prismàtics, sensors, material de meteorologia... El CdA posarà aquest material a disposició de l'alumnat, el qual serà responsable del seu bon ús.

Cada alumne –o bé el centre– ha d'encarregar-se del material habitual per escriure (llapis, goma i maquineta; o bolígraf, si és el cas, i segons criteris del centre).

Metodologia pedagògica

El professorat del CdA intentem adaptar-nos a diferents situacions i tipologies d'alumnes, però sempre és important l'aportació de criteris per part del professorat.

També pot ser important la participació dels acompanyants, si ho consideren, durant les activitats, fent referència a continguts propis del centre o treballats a classe.

El professorat del CdA sovint apliquem el sistema d'anar fent preguntes als alumnes destinades a detectar-ne els coneixements previs, i aprofitar les seves respostes, encertades o no, per conduir l'activitat i centrar-ne l'atenció. De vegades ens trobem amb professorat que s'inquieta amb aquest procediment. Volem remarcar que en cap cas no es tracta de judicar els coneixements de l'alumnat ni les metodologies del centre.

Agrupaments d'alumnes

La ràtio de treball del CdA és de 15 alumnes per grup. Aquesta ràtio s'adequa al nombre d'alumnes de la manera més racional possible. Segons els casos es poden fer grups de fins a 18 alumnes, i en altres (per la tipologia de l'alumnat, per l'especificitat de l'activitat, etc.) en grups molt més reduïts. Aquests aspectes han d'haver estat parlats i previstos entre el centre i el CdA abans de l'estada.

Normativament es demana un acompanyant per cada grup d'alumnes. Per experiència demanem que el nombre d'acompanyants sigui superior, ja que això soluciona petits imprevistos (com que un alumne estigui indisposat i no pugui fer una activitat, per exemple).

Horari habitual i adequacions

L'activitat del CdA comença normalment quan el centre ha arribat i ha fet una mínima instal·lació. Seria el moment de fer l'activitat de presentació, si és possible i si s'ha acordat.

L'hora de dinar de l'alberg és la una; segons els casos es poden fer petites adequacions d'aquest horari, segons la disponibilitat o les necessitats de l'alberg. És important informar l'alberg i el CdA si el primer dinar es fa a l'alberg o si el centre porta pícnic propi. També cal informar d'incompatibilitats alimentàries i altres qüestions de salut dels estadants.

La sessió de tarda dura tres hores, normalment de dos quarts de tres a dos quarts de sis; en alguns casos s'acabarà abans o després d'aquesta hora, segons l'activitat i segons el nivell de l'alumnat. En tot cas es primarà l'horari per sobre de l'itinerari (cas de començar tard per motius aliens al CdA, o d'un grup més lent del previsible). El fet d'acabar abans de les sis permet que el centre articuli alguna activitat pròpia fins a l'hora de sopar (les vuit).

La sessió del matí també dura tres hores: de dos quarts de deu fins a dos quarts d'una, per poder dinar a l'alberg a la una.

En alguns casos es poden pactar amb el centre sessions de dues hores i mitja en funció de les seves necessitats o de la tipologia de l'alumnat, amb la corresponent adequació de continguts.

Les activitats de tot un dia solen ser de dos quarts de deu a dos quarts de sis, i es dina de pícnic durant l'itinerari, proporcionat per l'alberg.

El darrer dia de treball es planteja per a l'activitat de tancament, combinant amb un taller o visita que siguin complementaris als àmbits treballats.

Es demana als centres que facin sessions senceres. Si es vol potenciar alguna activitat pròpia del centre o gestionada amb altres entitats, pot fer una estada més llarga i situar les activitats pròpies al final o en dies complets, amb independència de les activitats del CdA.

Posem per cas que si el primer dia de l'estada, o el darrer, es vol fer alguna altra activitat no pròpia del CdA, si està acordat prèviament, aquest pot dedicar el dia a atendre un altre grup, d'una sortida d'un dia, per exemple.

El CdA ha de conèixer aquestes adaptacions en el moment en què es pacten els detalls pedagògics de l'estada.

Estades

El procés d'adjudicació permet col·locar els centres en el calendari segons la baremació aconseguida. Sempre es té en compte les dates sol·licitades, però no sempre és possible l'assignació. Per aquest motiu es fa consulta als centres si l'adjudicació els interessa o si prefereixen intentar ser adjudicats per altres CdA que han col·locat com a opció posterior.

Ja que s'han de combinar estades i sortides, el CdA intenta no encavallar dues estades de 3 dies en la mateixa setmana, a no ser que el centre ho sol·liciti expressament o que no hi hagi cap altra solució atès el calendari i la baremació. En aquest cas, si es dona la necessitat d'atendre dos centres alhora (el dia en què coincideixen), sempre es mirarà d'afectar el mínim possible les activitats i l'atenció als alumnes, donant prioritat al centre de major baremació. En darrer extrem, el CdA pot decidir d'escurçar la darrera activitat del centre que es troba al final de la seva estada, i endarrerir en la mateixa mesura l'inici de la primera activitat del centre que comença l'estada.

Procediment per l'establiment del calendari d'activitats de cada centre

És important d'enllestir durant la Trobada de Coordinació l'horari complet de cada centre, segons els seus interessos i l'oferta de paquets del CdA. D'aquesta manera tant el centre com el CdA es poden posar a preparar els materials de l'estada i les adequacions curriculars necessàries.

També és important que el centre faci una previsió de l'hora d'arribada, de sortida, dels àpats que farà a l'alberg, dels pícnic necessaris, d'altres serveis que l'alberg els ofereix, etc.

Qualsevol canvi sobre l'acordat cal que sigui pactat amb el CdA i informat a l'alberg, si pertoca.

Professional de referència (tutoria)

Cada centre té un professional del CdA com a referent; amb aquest ha de:

- establir l'horari, calendari i activitats de l'estada
- establir i trametre el treball previ
- facilitar i valorar el treball addicional preparat pel centre
- pactar les modificacions que es produeixin
- fer la valoració general de l'estada
- facilitar i valorar el treball posterior

El CdA necessita un interlocutor vàlid i implicat (a ser possible el responsable que serà present durant l'estada).

Contacte entre centre i referent CdA

El CdA crea un bloc personalitzat per a cada estada, que ha de servir de mitjà de comunicació, paral·lel i complementari al correu electrònic.

Cada centre ja té assignat un correu electrònic mitjançant el qual es pot enviar missatges directament al bloc. El professorat del centre que fa l'estada també pot ser-ne autor.

El centre ha de determinar l'ús del bloc: si específic per al professorat o obert a l'ús dels alumnes i famílies.

Sortides

El procediment de sol·licitud i d'adjudicació o denegació de sortides és pràcticament idèntic al de les estades.

Els centres també reben el material previ i la guia de continguts per tal de preparar curricularment l'activitat.

La sortida d'un dia implica el desplaçament del centre fins al lloc on es realitza l'activitat o el recorregut. El fet que un o diversos professionals del CdA es desplacin juntament amb els alumnes o per compte propi, respon simplement a un acord amb el centre i amb el nombre de places disponibles de l'autocar. El cost i la gestió de l'autocar corre a compte del centre.

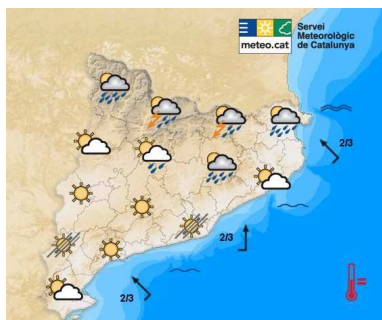
La ràtio és de 15 alumnes per grup, i cal la presència d'un acompanyant del centre per cada grup.

El CdA preveurà el material necessari per a l'activitat: quaderns de camp, plataformes rígides, guies de camp i altre material, així com els permisos necessaris per a fer els recorreguts, si és el cas. El centre s'encarregarà de garantir el material d'escriptura i que l'alumnat vagi convenientment equipat per a l'activitat (vesturari, aigua, pícnic, etc.).

Meteorologia

Algunes de les activitats del CdA es fan a l'interior de les seves instal·lacions, per la qual cosa el temps atmosfèric no n'és cap condicionant.

Ara bé, la major part de les activitats són pensades per fer-se a l'exterior, en els recorreguts *in situ*. Alguns d'aquests recorreguts no disposen d'aixoplucs ni recers.

El CdA informará complidament el centre dels detalls del recorregut pel que fa a aquests aspectes, però no anul·larà unilateralment cap sortida per previsió de mal temps, a no ser que de la previsió se'n desprengui algun perill per l'alumnat. Per exemple, si el dia anterior (en l'actualització de previsió meteorològica de les 11:30 del MeteoCat) es preveu vent de força 7 (escala de Beaufort) al cap de Creus, el CdA

anul·larà la sortida, malgrat els casos de previsions que després no s'acompleixen.

En aquelles situacions que el temps pugui ser un impediment a efectes pràctics, el CdA informará el centre de quins són aquests impediments, i s'arribarà a un acord sobre si es realitza l'activitat en els termes previstos o no.

Lògicament, el CdA oferirà alternatives coherents a qualsevol activitat suprimida.

Farmacioles

Pel que fa a la seguretat, els centres han de preveure una farmaciola per a cada grup, amb les especificitats dels alumnes que hi són. Durant les sortides i activitats a l'exterior, si el centre no ha portat farmacioles suficients per a tots els grups, el CdA els en facilitarà una per grup amb els estris i medicaments que el Departaments d'Educació i de Sanitat preveuen per a aquests casos.

Quotes

El centre que ve a fer una estada es fa càrrec de les despeses d'allotjament i manutenció, que pagarà directament a l'ACJ o a l'alberg. El preu acordat per als grups escolars del CdA és inferior a les quotes oficials dels albergs. Per al curs 2011-2012 són:

Quota base:	
Pensió completa (allotjament i manutenció)	23,30 €
Mitja pensió	18,00 €
Dormir i esmorzar	11,40 €
Àpat addicional (dinar o sopar)	7,00 €
Sortida d'un dia (sense allotjament) Provisional	1,00 €
Aplicació de la quota:	
Estada de 5 dies: 4 PC + 1 dinar	100,20 €
Estada de 4 dies: 3 PC + 1 dinar	76,90 €
Estada de 3 dies: 2 PC + 1 dinar	53,60 €
Estada de 2 dies: 1PC + dinar	30,30 €
Sortida d'1 dia (sense allotjament) Provisional	1,00 €

Lògicament el centre també es fa càrrec de l'anada fins al CdA i el seu retorn, i les activitats complementàries i lúdiques que llogui directament a l'ACJ.

El centre no ha de pagar cap altra despesa derivada de la seva estada, ni el material emprat (exceptuant el material perdut o malmès per negligència); ni les entrades als equipaments, si s'escau; ni els desplaçaments fins al lloc de realització de les activitats, si s'escau.

Alberg

L'Alberg Empúries té una capacitat de 208 places (habitacions de 5 i 6 llits i habitacions col·lectives). Les col·lectives són les que habitualment reserva per als grups del camp d'aprenentatge. En tot cas, les demandes i consultes sobre les habitacions, serveis i instal·lacions de l'alberg cal fer-les-hi directament (972771200).

Les instal·lacions pròpies de l'alberg són: ascensor, sala amb TV, calefacció, pineda amb zona de pícnic i parc infantil, aparcament.

Els serveis que ofereix són: menjador, màquines automàtiques de begudes calentes, begudes fredes i sòlids, lloguer de tovalloles, telèfon públic i fax, fotocopiadora, jocs de taula i megafonia.

Dades

Camp d'aprenentatge Empúries

Crta del Museu, 38-40

17130 L'Escala (Alt Empordà)

Telèfon i fax: 972 77 69 01

Correu electrònic: cda-empuries@xtec.cat

Pàgina web: <http://www.xtec.cat/cda-empuries>

Bloc de novetats i enllaços: <http://cdaempuries.blogspot.com>